ZBIÓR UKŁADÓW ZBIOROWYCH PRACY

ROK I Warszawa, dnia 24 czerwca 1937 r. Nr 2

T R E Ś Ć:

9.

ZARZĄDZENIE
MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 11 czerwca 1937 r.

o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dnia 16 kwietnia 1937 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw malarskich na obszarze miasta Poznania i miejscowości w promieniu 15 kilometrów od miasta Poznania.

Na podstawie art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) i rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) nadaję moc powszechnie obowiązującą dla wszystkich przedsiębiorstw malarskich na obszarze miasta Poznania i miejscowości w promieniu 15 kilometrów od miasta Poznania układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Poznaniu dnia 16 kwietnia 1937 r.

Tekst powyższego układu został ogłoszony przy obwieszczeniu Ministra Opieki Społecznej z dnia 7 maja 1937 r. (Monitor Polski Nr 113, poz. 174). Nadto tekst układu podany jest poniżej.

Minister Opieki Społecznej:
(—) *Marian Zyndram-Kościałkowski*

1 zał.

Zał. do zarz. M. O. S. z dn. 11.VI. 1937 r.

UKŁAD ZBIOROWY PRACY
w zawodzie malarskim.

Pomiędzy Cechem Mistrzów Malarskich w Poznaniu, jako przedstawicielem pracodawców zawodu malarskiego z jed-

nej strony, a Centralnym Związkiem Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Okrąg w Poznaniu, jako przedstawicielem pracowników zawodu malarskiego z drugiej strony, — na posiedzeniu, odbytym w dniu 16 kwietnia 1937 r. w lokalu Inspektoratu Pracy 53 obwodu w Poznaniu, pod przewodnictwem Józefa Rojszyka, p. o. podinspektora pracy, zawarto następujący układ zbiorowy pracy, ustalający warunki pracy i płacy w zawodzie malarskim.

§ 1.

Układ niniejszy obejmuje wszystkie zakłady pracy i przedsiębiorstwa malarskie w Poznaniu oraz w miejscowościach, położonych w obrębie 15 km poza Poznaniem.

§ 2.

Dzienny czas pracy wynosi 8 godzin, w sobotę 6 godzin.

§ 3.

Od dnia 19 kwietnia 1937 r. obowiązują następujące minimalne stawki płac godzinnych:

1) Czeladnik malarski w pierwszych trzech latach po złożeniu egzaminu czeladniczego . . .	0,80 zł
2) Czeladnik malarski po trzech latach po złożeniu egzaminu czeladniczego	0,92 „
3) Strycharz	0,92 „

§ 4.

Przy pracach poza obrębem taryfowym, gdzie konieczne jest nocowanie, otrzymują pracownicy odpowiednie utrzymanie i stancję kosztem pracodawcy, jako dodatek do płac godzinnych, bezpłatny przejazd do miejsca pracy i z powrotem; przy trwaniu pracy ponad trzy tygodnie otrzymują pracownicy bezpłatny przejazd z miejsca pracy do miejsca zamieszkania i z powrotem co trzeci tydzień.

Czas podróży liczy się jako zwykły czas pracy. Przy pracach poza obrębem miasta Poznania otrzymują pracownicy koszty podróży.

§ 5.

Przy pracach połączonych z większym niebezpieczeństwem (na wieżach, rusztowaniach ponad 10 m wysokich itp.) otrzymują pracownicy 10% dodatku do płac godzinnych.

§ 6.

Wypłatę zarobku dokonywa się tygodniowo w sobotę po ukończeniu pracy. Oczekiwanie na wypłatę ponad 1 godzinę będzie opłacane jako czas pracy.

Razem z wypłatą zarobku otrzymują pracownicy rozliczenie dokonanych potrąceń.

§ 7.

Prace akordowe są wzbronione. Powierzone pracownikom prace winny być czysto, fachowo i pilnie wykonywane. Aby umożliwić powyższe, winien pracodawca dostarczyć na czas potrzebnych materiałów i narzędzi.

§ 8.

Pracownik jest zobowiązany potrzebny materiał do pracy zamówić tak wcześnie, by pracodawca mógł takowy na czas dostarczyć. O ile z winy pracownika nie nastąpi na czas dostarczenie materiału, nie może pracownik domagać się zapłaty za przerwy powstałe w pracy.

§ 9.

Każdy pracownik winien posiadać pędzle do ciągnięcia pasków, pędzelki do wykonywania ornamentacji, szpachtel i sznur do sznurowania.

§ 10.

Przebieranie i mycie winno odbywać się przed rozpoczęciem lub po ukończeniu pracy. Potrzebne mydło zamawia pracownik na równi z innymi materiałami. Na większych pracach winna znajdować się szatnia do przebierania i przechowywania garderoby.

§ 11.

Przyjmowanie i zwalnianie pracowników odbywa się w sposób przewidziany w odpowiednich ustawach i rozporządzeniach.

Do pracy przyjmuje się tylko miejscowych pracowników.

Za działalność związkową nie może pracownik być prześladowany.

§ 12.

Wykonywanie prac dla osób trzecich jest pracownikom wzbronione. Niestosowanie się do tego powoduje zwolnienie z pracy bez ustawowego wypowiedzenia umowy o pracę.

§ 13.

Warunki pracy i płacy winny być wywieszone w każdym warsztacie na widocznym miejscu.

§ 14.

Uczestnicy, zawierający układ niniejszy, obowiązują się roztoczyć pieczę nad przestrzeganiem przez swych członków zasad i ustanowionych płac taryfowych, które są płacami minimalnymi, i żadnych poczynań sprzecznych z postanowieniami układu nie popierać.

§ 15.

Układ niniejszy obowiązuje od dnia 19 kwietnia 1937 r. do dnia 31 marca 1938 r. O ile układ nie zostanie wypowiedziany przez jednego z uczestników układu na trzy miesiące przed dniem wygaśnięcia jego mocy obowiązującej, tj. najpóźniej dnia 31 grudnia 1937 r., układ przedłuża się automatycznie na dalszy rok z zachowaniem wspomnianego terminu wypowiedzenia.

Poznań, dnia 16 kwietnia 1937 r.

Pracodawcy:

Cech Mistrzów Malarskich w Poznaniu:

(—) *Ulatowski*, st. cechu,

(—) *Cz. Mikołajewski*, sekr. cechu.

Pracownicy:

Centralny Związek Robotn. Przem. Budowl. Drzewn., Ceram. i Pokr. Zaw. w Polsce, Sekretariat Okręgowy Poznań:

(—) *Fr. Kowalewski*, sekretarz okręgu,

(—) *A. Jankowiak*, komisja zarobk.,

(—) *Roman Romiński*

Przewodniczący:

(—) *J. Rojszyk*, p. o. podinspektora pracy.

10.

ZARZĄDZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 11 czerwca 1937 r.

o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dnia 19 marca 1937 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich cegielni na obszarze miejscowości: Rudnicze, Żabikowo, Junikowo, Kotowo, Świerczewo i Fabianowo.

Na podstawie art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) i rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) nadaję moc powszechnie obowiązującą dla wszystkich cegielni na obszarze miejscowości: Rudnicze, Żabikowo, Junikowo, Kotowo, Świerczewo i Fabianowo układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Poznaniu w dniu 19 marca 1937 r.

Tekst powyższego układu został ogłoszony przy obwieszczeniu Ministra Opieki Społecznej z dnia 21 kwietnia 1937 r. (Monitor Polski Nr 101, poz. 150). Nadto tekst układu podany jest poniżej.

Minister Opieki Społecznej:
(—) *Marian Zyndram-Kościałkowski*

1 zał.

Zał. do zarz. M. O. S. z dn. 11.VI. 1937 r.

UKŁAD ZBIOROWY PRACY.

pomiędzy cegielniami:

1) Rudnicze, Dr Szymański Zygmunt,
2) Żabikowo, Fechner Ryszard,
3) Junikowo, Rakowicz i Walczak,
4) Kotowo, Glabisz Adam,
5) Świerczewo, Kindrer Norbert,
6) Fabianowo, W. Nowakowski i Synowie,

pow. poznańskiego—z jednej strony, a związkami zawodowymi:

1) Centralny Związek Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Okrąg Poznań,

2) Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe Rzeczypospolitej Polskiej, Okrąg Poznań,

3) Związek Robotników i Rzemieślników Z. Z. P., Poznań — z drugiej strony

na posiedzeniu, odbytym w dniu 19 marca 1937 r. w lokalu Inspektoratu Pracy w Poznaniu, pod przewodnictwem Józefa Rojszyka, p. o. podinspektora pracy, zawarto następujący układ zbiorowy pracy, normujący warunki pracy i płacy w wyżej wymienionych cegielniach:

§ 1.

Od dnia 1 kwietnia 1937 r. obowiązują w wymienionych wyżej cegielniach następujące płace godzinne:

1)	Dla palaczy przy kotłach	0,48 zł
2)	Dla palaczy przy piecu	0,45 „
3)	W szachcie przy nakładaniu gliny	0,45 „
4)	Wywożenie z pieca	0,45 „
5)	Na garnku (w walcach)	0,45 „
6)	Przy ustawianiu	0,45 „
7)	Przy prasie cegły, sufitówki i pustaków . .	0,32 „
8)	Przy prasie dachówki i drenów	0,32 „
9)	Przy wózkach od prasy i pieca	0,23 „
10)	Gamowanie (stapeln)	0,23 „
11)	W rusztunkach	0,23 „
12)	Robotnicy w wieku ponad 21 lat, zatrudnieni przy różnych pracach	0,45 „

Palaczom przy kotłach oblicza się 9 i pół godzin.

§ 2.

Płace godzinne, wymienione w § 1, są dla odnośnych kategoryj pracowników płacami podstawowymi i mogą być podwyższone poszczególnym pracownikom w zależności od ich zdolności i okresu czasu, przepracowango w danym zakładzie pracy.

Płace stosowane w cegielniach wyżej wymienionych, o ile są wyższe, nie mogą być obniżone do poziomu płac niniejszego układu.

§ 3.

Płace akordowe i premiowe regulują poszczególne przedsiębiorstwa indywidualnie, przy czym gwarantuje się co naj-

mniej 15% zwyżki ponad stawkę godzinną wtenczas, gdy akord jest wyrobiony. O ile akord nie jest wyrobiony, płaci się tylko stawkę godzinną.

§ 4.

Wypłata zarobków odbywa się co tydzień w piątek.

§ 5.

Układ niniejszy obowiązuje od dnia 1 kwietnia 1937 r. do dnia 31 marca 1938 r. z tym, że, o ile nie zostanie wypowiedziany przez któregokolwiek z uczestników na dwa miesiące przed dniem wygaśnięcia jego mocy obowiązującej, tj. najpóźniej dnia 31 stycznia 1938 r., układ przedłuża się automatycznie z roku na rok, przy zachowaniu wyżej wymienionego dwumiesięcznego okresu wypowiedzenia.

Poznań, dnia 19 marca 1937 r.

Pracodawcy:

Cegielnia w Kotowie:
(—) *Adam Glabisz,*

Cegielnia Fabianowo:
(—) *inż. Małecki,*

Cegielnia Parowa Junikowo Rakowicz i Walczak:
(—) z. p. *Szulcówna,*

Parowa cegielnia Rudnicze:
(—) *Dr Zygmunt Szymański,*

R. Fechner, Cegielnia parowa Żabikowo:
(—) *z p. Br. Gawroński,*

Cegielnia Świerczewo:
(—) *Kindler.*

Pracownicy:

Centralny Związek Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Okrąg w Poznaniu:
(—) *Fr. Kowalewski,* sekretarz okręgowy,
(—) *Ulatowski,* (—) *Piątek,* (—) *Szaj.*

Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe Rzeczypospolitej Polskiej, Okrąg Poznań:

(—) *Stanisław Bresiński*, (—) *Michał Woroch*, (—) *Antoni Szaj*.

Związek Robotników i Rzemieślników Z. Z. P. Poznań:

(—) *W. Pawlak*.

P r z e w o d n i c z ą c y:

(—) *J. Rojszyk*, p. o. podinspektora pracy.

11.

ZARZĄDZENIE KOMISARZA DEMOBILIZACYJNEGO

dla obszaru województwa pomorskiego, miasta i powiatu Bydgoszcz, miasta i powiatu Inowrocław oraz powiatów szubińskiego i wyrzyskiego

z dnia 29 maja 1937 r.

o nadaniu mocy obowiązującej orzeczeniu Komisji Pojednawczo-Rozjemczej w Toruniu z dnia 10 kwietnia 1937 r. w sprawie warunków pracy i płacy w przemyśle ceramicznym na obszarze województwa pomorskiego, miasta i powiatu Bydgoszcz, miasta i powiatu Inowrocław, oraz powiatów szubińskiego i wyrzyskiego.

Na podstawie § 23 rozporządzenia o przyjmowaniu i wydalaniu robotników podczas okresu demobilizacji gospodarczej z dnia 3 września 1919 r. (Dz. Ust. Rzeszy Niem., str. 1500) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Orzeczeniu Komisji Pojednawczo-Rozjemczej w Toruniu z dnia 10 kwietnia 1937 r. w sprawie warunków pracy i płacy w przemyśle ceramicznym na obszarze województwa pomorskiego, miasta i powiatu Bydgoszcz, miasta i powiatu Inowrocław, oraz powiatów szubińskiego i wyrzyskiego nadaję moc obowiązującą, poczynając od dnia 9 kwietnia 1937 r.

Tekst orzeczenia podany jest w załączeniu do zarządzenia niniejszego.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem głoszenia w Zbiorze Układów Zbiorowych Pracy.

Komisarz Demobilizacyjny:
(—) *H. Zagrodzki*

1 zał.

Zał. do zarz. Kom. Demobil. z dn. 29.V. 1937 r.

ORZECZENIE.

Komisja Pojednawczo-Rozjemcza w Toruniu, ustanowiona rozporządzeniem Ministra Opieki Społecznej z dnia 24 czerwca 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 331), działając na podstawie dekretu z dnia 23 grudnia 1918 r. o umowach zbiorowych, wydziałach robotniczych i pracowniczych oraz o rozjemstwie w zatargach pracy (Dz. Ust. Rzeszy Niem. str. 1456), w celu załatwienia zatargu w przemyśle ceramicznym na terenie województwa pomorskiego oraz okręgu nadnoteckiego (m. Bydgoszcz, powiaty: bydgoski, inowrocławski, szubiński i wyrzyski), na posiedzeniach w dniach 5 i 10 kwietnia 1937 r. w lokalu Inspektoratu Pracy XI okręgu w Toruniu, w składzie ustalonym zgodnie z § 15 dekretu z 23 grudnia 1918 r. o umowach zbiorowych, wydziałach robotniczych i pracowniczych oraz o rozjemstwie w zatargach pracy (Dz. Ustaw Rzeszy Niem. str. 1456):

Przewodniczący: *Inż. Zygmunt Humięcki*

Ławnicy stali ze strony pracodawców: *Bolesław Szczechowski* i *Augustyn Dolatowski,*

Ławnik niestały ze strony pracodawców: *inż. Alfred Dziedziul*

Ławnicy stali ze strony pracobiorców: *Jan Weiss* i *Feliks Dostański*

Ławnik niestały ze strony pracobiorców: *Bronisław Dybowski*

w obecności następujących uczestników zatargu:

1. Okręgowego Związku Pracodawców Ziem Północno-Zachodnich w Bydgoszczy w osobie *Kazimierza Bobowskiego.*

2. Związku Fabrykantów i Przemysłowców w Gdyni w osobie *Wł. Fedajko.*

3. Związku Cegielń w obwodzie dolnej Wisły w Chełmnie w osobach: *Kazimierza Bobowskiego i inż. Jakobsa.*

ze strony pracodawców

i

4. Centralnego Związku Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce w osobach: *Tadeusz Matuszewski* (Bydgoszcz) i *Bolesław Lisewski* (Toruń),

5. Związku Robotników i Rzemieślników Zjednoczenia Zawodowego Polskiego w osobach: *Maciej Roszak* (Bydgoszcz) i *Stefan Malchrowicz* oraz *Stanisław Borowski* (Toruń).

6. Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego w osobie *Franciszka Nowakowskiego*

ze strony pracobiorców,

po zbadaniu całokształtu sprawy, przeprowadzeniu postępowania dowodowego, wysłuchaniu głosów stron, ustaleniu punktów spornych oraz po stwierdzeniu, że nie można doprowadzić stron, prowadzących spór, do ugody, na podstawie §§ 25 i 27 dekretu wyżej wspomnianego z 23 grudnia 1918 r. (Dz. Ustaw Rzeszy Niem. str. 1456).

o r z e k a:

§ 1.

W przemyśle ceramicznym na terenie województwa pomorskiego i okręgu nadnoteckiego ustala się następującą taryfę płac za godzinę:

	W miejscowościach	Kategorie pracowników			
		Rzemieślnik	Palacz przy lokomobili i przy kotłach parowych	Mężczyźni od lat 16 wzwyż	Kobiety
		g r o s z y:			
I.	Bydgoszcz w okręgu 10 km, Fordon, Solec, powiat grudziądzki z wyłączeniem Owczarek, m. Grudziądz z wyłączeniem cegielni Gramberga, m. Gdynia, powiat morski, powiat kartuski, m. Toruń z Rudakiem	68	52	45	26
II.	Grębocin i Lubicz, pow. tczewski, m Inowrocław, pow. inowrocławski bez Gniewkowa i powiat brodnicki	63	48	41	24
III.	Powiaty: starogardzki, chełmiński, chojnicki, świecki, lubawski bez Jakubkowa oraz Gniewkowo (Michałowo), Grudziądz-Tarpno ceg. Gramberga i Owczarki . .	57	44	37	22
IV.	Koronowo i powiaty: szubiński, wyrzyski, wąbrzeski, tucholski oraz pozostałe miejscowości	53	40	32	20

UWAGA: Wyższe stawki godzinowe, niż powyżej ustalone a stosowane dotychczas w poszczególnych cegielniach, pozostają w mocy.

§ 2.

Jednostkowe stawki akordowe powinny być tak skalkulowane, aby robotnik w akordzie zarobił minimum o 15% więcej, niż wynoszą powyższe stawki godzinowe. W tych cegielniach, w których akord wynosi więcej niż 15% ponad ustalone niniejszym orzeczeniem stawki godzinowe, dotychczasowe jednostkowe stawki akordowe pozostają w mocy.

§ 3.

Wypłaty zarobków winny odbywać się zgodnie z obowiązującymi przepisami. Odnosi się to również do udzielania urlopów, czasu pracy, przyjmowania i zwalniania z pracy itp.

§ 4.

Orzeczenie niniejsze zastępuje z mocy samego prawa wszelkie postanowienia umów zbiorowych bądź już zawartych, bądź mających być zawartymi w przyszłości, których postanowienia byłyby mniej korzystne, niż postanowienia niniejszego orzeczenia.

Warunki umów indywidualnych o pracę mniej korzystne dla pracowników, niż przewiduje orzeczenie, są nieważne i ulegają zastąpieniu z mocy prawa przez odpowiednie postanowienia orzeczenia niniejszego, natomiast warunki korzystniejsze, stosowane do dnia 8 kwietnia b. r., pozostają w mocy.

§ 5.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 9 kwietnia 1937 roku do dnia 31 stycznia 1938 roku. O ile orzeczenie niniejsze nie zostanie wymówione przez jedną ze stron przed 31 grudnia 1937 roku, automatycznie przedłuża się na rok następny itd. analogicznie.

§6.

Stronom pozostawia się termin do dnia 20 kwietnia 1937 r. do oświadczenia się, czy orzeczenie rozjemcze przyjmują.

Toruń, dnia 10 kwietnia 1937 r.

Przewodniczący: (—) *Inż. Z. Humięcki*

Ławnicy stali: (—) *Bolesław Szczechowski*, (—) *Jan Weiss*, (—) *Augustyn Dolatowski*, (—) *Feliks Gostański*.

Ławnicy niestali: (—) *inż. Alfred Dziedziul*, (—) *Bronisław Dybowski*.

12.

ZARZĄDZENIE KOMISARZA DEMOBILIZACYJNEGO

dla obszaru województwa pomorskiego, miasta i powiatu Bydgoszcz, miasta i powiatu Inowrocław oraz powiatów: szubińskiego i wyrzyskiego

z dnia 10 czerwca 1937 r.

o nadaniu mocy obowiązującej orzeczeniu Komisji Pojednawczo-Rozjemczej w Gdyni z dnia 9 marca 1937 r. w sprawie warunków pracy i płacy w zawodzie elektromonterskim na terenie m. Gdyni.

Na zasadzie § 23 rozporządzenia z dnia 3 września 1919 r. o przyjmowaniu i wydalaniu robotników podczas okresu demobilizacji gospodarczej (Dz. U. Rzeszy Niemieckiej str. 1500) zarządzam co następuje:

§ 1.

Orzeczeniu Komisji Pojednawczo-Rozjemczej w Gdyni z dnia 9 marca 1937 r. w sprawie warunków pracy i płacy w zawodzie elektromonterskim na obszarze m. Gdyni nadaję moc obowiązującą, z wyłączeniem Warsztatów Portowych Marynarki Wojennej oraz Urzędu Morskiego, od dnia 9 marca 1937 r.

Tekst orzeczenia podany jest w załączniku do zarządzenia niniejszego.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Zbiorze Układów Zbiorowych Pracy.

Komisarz Demobilizacyjny:
(—) *H. Zagrodzki*

1 zał.

Zał. do zarz. Kom. Dem. z dn. 10.VI. 1937 r.

ORZECZENIE.

Komisja Pojednawczo-Rozjemcza w Gdyni, ustanowiona rozporządzeniem Ministra Opieki Społecznej z dnia 24 czerwca

1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 331), działając na podstawie dekretu z dn. 23 grudnia 1918 r. o umowach zbiorowych, wydziałach pracowniczych oraz o rozjemstwie w zatargach pracy (Dz. Ust. Rzeszy Niem. str. 1456), w celu załatwienia zatargu, dotyczącego warunków pracy i płacy dla pracowników zatrudnionych w zawodzie elektromonterskim na terenie miasta Wielkiej Gdyni, na posiedzeniach w dniach 8 i 9 marca 1937 r. w lokalu Inspektoratu Pracy 60-go obwodu w Gdyni, w składzie ustalonym zgodnie z § 15 dekretu z dnia 23 grudnia 1918 r. o umowach zbiorowych, wydziałach robotniczych i pracowniczych oraz o rozjemstwie w zatargach pracy (Dz. Ust. Rzeszy Niem. str. 1456):

Przewodniczący: *Inż. Józef Helbrecht*
Inspektor Pracy 60 obwodu

Ławnicy ze strony pracodawców: *Inż. Skarzyński Józef*
Inż. Strokowski Stefan
Skolimowski Józef

Ławnicy ze strony pracowników: *Cichocki Jan*
Tusk Jan
Szynfeld Karol

w obecności uczestników zatargu ze strony pracodawców: Zrzeszenie Przemysłowców Elektrotechnicznych na województwo pomorskie, Oddział w Gdyni, w osobach:

Inż. Wieczfińskiego Tadeusza, prezesa,

Piełowskiego Jana — sekretarza, oraz

Rusina Tadeusza — delegata tegoż Zrzeszenia,

ze strony pracowników:

Związek Zawodowy Elektromonterów Polskich w Gdyni w osobach:

Gorlewskiego Józefa — prezesa, oraz

Kędry Karola — delegata tegoż Związku,

po zbadaniu całokształtu sprawy, przeprowadzeniu postępowania dowodowego, wysłuchaniu głosów stron, ustaleniu punktów spornych oraz po stwierdzeniu, że nie można doprowadzić stron, prowadzących spór, do ugody, na podstawie §§ 25 i 27 dekretu

z dn. 23 grudnia 1918 r. o umowach zbiorowych, wydziałach robotniczych i pracowniczych oraz o rozjemstwie w zatargach pracy (Dz. Ust. Rzeszy Niem. str. 1456) wydaje następujące orzeczenie:

§ 1.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje wszystkie przedsiębiorstwa elektrotechniczne i wszystkich pracodawców wykonywających prace wchodzące w zakres elektrotechniki z jednej strony, oraz wszystkich elektromonterów zatrudnionych w zawodzie elektromonterskim na terenie miasta Wielkiej Gdyni z drugiej strony.

§ 2.

Za elektromontera uważa się pracownika, który ukończył przepisaną praktykę uczniowską w koncesjonowanym przedsiębiorstwie instalacyjnym, w elektrowni, albo przy obsłudze przemysłowej instalacji elektrycznej lub ukończył rzemieślniczą szkołę elektrotechniczną lub też inny równorzędny zakład elektrotechniczny naukowy i ponadto odbył jednoroczną praktykę.

Za montera starszego uważa się pracownika, który posiada kwalifikacje elektromontera wyżej wyszczególnione, a ponadto pracował w ciągu 4 lat w charakterze elektromontera. W tym wypadku elektromonter, ubiegający się o stanowisko starszego elektromontera, przy obejmowaniu posady winien przedstawić pracodawcy odnośne dowody.

§ 3.

Minimalna stawka płac za godzinę ustala się:

dla elektromontera starszego na . . . . 1.30 zł

dla elektromontera . . . . 1.15 „

§ 4.

Niezależnie od stawek godzinowych, wymienionych w § 3 niniejszego orzeczenia, mogą być stosowane stawki akordowe, a mianowicie:

Montaż jednego normalnego punktu świetlnego na cegle pod tynkiem . . . . 3.50 zł

Wyrurkowanie jednego punktu świetlnego . . . 2.35 „

Wymienione stawki obowiązują dla elektromonterów starszych i elektromonterów.

§ 5.

Koszty lokomocji elektromonterów jak również transportu narzędzi i materiałów do miejsca wykonania czynności zawodowych w czasie godzin pracy ponosi pracodawca w obydwie strony.

Czas podróży liczy się jako zwykły czas pracy.

§ 6.

Pracodawca może przy zawarciu umowy o pracę wymagać, aby elektromonter posiadał następujące zdatne do użytku narzędzia, a mianowicie: 1 młotek 750 g, 1 młotek 300 g, cęgi kombinacyjne: duże i mniejsze, cęgi spic, cęgi do gięcia rurek bergm. o wymiarach: 7, 9, 11, 13,5, 16 i 23 mm, śrubokręty duży, mniejszy i mały, nóż monterski, świderki: większy i mniejszy, metrówkę i szpachtlę.

W tym wypadku za używanie przez elektromontera własnych narzędzi pracodawca przy każdorazowej wypłacie dopłaca dodatek za zużycie narzędzi w wysokości 2% od wynagrodzenia brutto.

§ 7.

Czas pracy i sprawy urlopów normują ustawy państwowe.

Przy zwolnieniu z pracy pracownika, który nie przepracował u pracodawcy okresu potrzebnego do uzyskania urlopu ustawowego, wypłaca pracodawca pracownikowi wynagrodzenie w stosunku 5 godzin za każdy miesiąc pracy podług taryfy godzinowej.

§ 8.

Przerwy przy pracach akordowych w czasie rozpoczętego dnia pracy, spowodowane z jakichkolwiek przyczyn ze strony pracodawcy, opłaca pracodawca, przy czym czas przerw oblicza się według taryfy godzinowej.

§ 9.

Pracodawca obowiązany jest wydać każdemu pracownikowi książeczkę obrachunkową, niezależnie od ilości zatrudnionych pracowników.

§ 10.

Elektromonterom, zatrudnionym w przedsiębiorstwach elektrotechnicznych, nie wolno w czasie trwania umowy o pracę

bez wiedzy i zgody pracodawcy wykonywać prywatnie żadnych robót, wchodzących w zkres elektrotechniki lub radia, w celach zarobkowych.

§ 11.

Naruszenie przez elektromontera § 10 jest świadomym działaniem na szkodę swojego pracodawcy i na szkodę bezrobotnych elektromonterów. Wobec tego stanowi dostateczny powód do natychmiastowego zwolnienia z pracy bez wypowiedzenia i odszkodowania.

§ 12.

Orzeczenie niniejsze zastępuje z mocy samego prawa wszelkie postanowienia umów zbiorowych, których postanowienia byłyby mniej korzystne niż postanowienia orzeczenia niniejszego.

Warunki umowy indywidualnej o pracę mniej korzystne dla pracowników, niż przewiduje orzeczenie, są nieważne i ulegają zastąpieniu z mocy prawa przez odpowiednie postanowienia orzeczenia niniejszego, natomiast warunki korzystniejsze pozostają w mocy.

§ 13.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 9 marca 1937 r. do dnia 8 marca 1938 r. i przedłuża się automatycznie o każdy rok następny, o ile którakolwiek ze stron nie wypowie orzeczenia na jeden miesiąc przed upływem ważności orzeczenia.

§ 14.

Komisja Pojednawczo-Rozjemcza wzywa strony, aby w terminie do dnia 15 marca 1937 r. oświadczyły, czy orzeczenie przyjmują.

Na tym orzeczenie zakończono.

Gdynia, dnia 9 marca 1937 r.

Przewodniczący Komisji Pojednawczo-Rozjemczej
w Gdyni:

(—) *Inż. Józef Helbrecht*

Ławnicy ze strony pracodawców:

(—) *J. Skarzyński*
(—) *St. Strokowski*
(—) *Skolimowski*

Ławnicy ze strony pracowników:

(—) *Cichocki Jan*
(—) *Tusk*
(—) *K. Szynfeld*

13.

ZARZĄDZENIE KOMISARZA DEMOBILIZACYJNEGO

dla obszaru województwa pomorskiego, miasta i powiatu Bydgoszcz, miasta i powiatu Inowrocław oraz powiatów: szubińskiego i wyrzyskiego

z dnia 10 czerwca 1937 r.

o nadaniu mocy obowiązującej orzeczeniu Komisji Pojednawczo-Rozjemczej w Toruniu z dnia 17 kwietnia 1937 r. w sprawie warunków pracy i płacy w zakładach miejskich w Toruniu.

Na zasadzie § 23 rozporządzenia z dnia 3 września 1919 r. o przyjmowaniu i wydalaniu robotników podczas okresu demobilizacji gospodarczej (Dz. U. Rzeszy Niemieckiej str. 1500) zarządzam co następuje:

§ 1.

Orzeczeniu Komisji Pojednawczo-Rozjemczej w Toruniu z dnia 17 kwietnia 1937 r. w sprawie warunków pracy i płacy w zakładach miejskich w Toruniu nadaję moc obowiązującą z wyłączeniem § 3 tego orzeczenia, poczynając od dnia 17 kwietnia 1937 r.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Zbiorze Układów Zbiorowych Pracy.

Komisarz Demobilizacyjny:
(—) *H. Zagrodzki*

1 zał.

Zał. do zarz. Kom. Demobil. z dn. 10.VI. 1937 r.

ORZECZENIE.

Komisja Pojednawczo-Rozjemcza w Toruniu, ustanowiona rozporządzeniem Ministra Opieki Społecznej z dnia 24 czerwca 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 331), działając na podstawie dekretu z dnia 23 grudnia 1918 r. o umowach zbiorowych, wydziałach robotniczych i pracowniczych oraz o rozjemstwie w zatargach pracy (Dz. Ustaw Rzeszy Niem. str. 1456), w celu załatwienia zatargu w zakładach miejskich w Toruniu, na posiedzeniu w dniu 17 kwietnia 1937 r. w lokalu Okręgowego Inspektoratu Pracy XI okręgu w Toruniu, w składzie ustalonym zgodnie z § 15 wyżej wspomnianego dekretu z 23 grudnia 1918 r.:

Przewodniczący: *inż Zygmunt Humięcki*

Ławnicy stali ze strony pracodawców: *Marian Kubica* i *Jan Karolczak,*

Ławnik niestały ze strony pracodawców: *Artur Szulc,*

Ławnicy stali ze strony pracobiorców: *Brunon Kirschnowski* i *Ignacy Baranowski,*

Ławnik niestały ze strony pracobiorców: *Zygmunt Felczak,*

w obecności następujących uczestników zatargu:

1. Zarządu Miejskiego w Toruniu w osobach: Wiceprezydent miasta *Franciszek Bała,* syndyk *Sylwester Tomaszewski* i dyr. *inż. Tadeusz Jeleński*

ze strony pracodawców

i

2. Związku Robotników i Rzemieślników Zjednoczenia Zawodowego Polskiego w Toruniu w osobach *Stefana Malchrowicza,* sekr. zw.,

3. Związku Pracowników Komunalnych i Instytucji Użyteczności Publicznej w Toruniu w osobie sekr. zw. *Jana Wierzelewskiego.*

4. trzech wydziałów robotniczych zakładów miejskich, mianowicie:

a) elektrowni, gazowni i tramwajów w osobach: *Fr. Kulasiński, P. Klingenberg, Wł. Celmer, St. Kwiatkowski* i *F. Wilczewski,*

b) wodociągów i kanalizacji w osobach: *Marcin Talaga* i *Piotr Werner,*

c) rzeźni w osobach: *M. Dybowski* i *P. Grenda*

ze strony pracowników,

po zbadaniu całokształtu sprawy, przeprowadzeniu postępowania dowodowego, wysłuchaniu głosów stron, ustaleniu punktów spornych oraz po stwierdzeniu, że nie można doprowadzić stron, prowadzących spór, do ugody, na podstawie §§ 25 i 27 przytoczonego już dekretu z 23 grudnia 1918 r.

orzeka:

§ 1.

W zakładach miejskich w Toruniu: elektrowni, gazowni, tramwajach, wodociągach, kanalizacji, rzeźni i czyszczenia miasta ustala się następującą taryfę płac:

Kategorie robotników	Płaca
Rzemieślnik do dwóch lat po wyuczeniu . .	70 gr na godzinę
„ ponad 2 do 6 lat po wyuczeniu . .	80 „ „ „
„ „ 6 lat po wyuczeniu . .	87 „ „ „
Monter	87 „ „ „
Konduktor	71 „ „ „
Motorniczy	76 „ „ „
Robotnik przyuczony	66 „ „ „
„ kanałowy.	67 „ „ „
Palacz pod kotłami	68 „ „ „
„ retortowy	77 „ „ „
Robotnik ponad 20 lat	62 „ „ „
Robotnica „ „ „	36 „ „ „
Portier	62 „ „ „
Szofer żonaty	44 zł na tydzień
„ nieżonaty	36 „ „ „
Woźnice	33 „ „ „

§ 2.

Świadczenia dodatkowe, jakie robotnicy otrzymują dotychczas, mianowicie: prąd po ulgowej taryfie, umundurowanie,

przejazdy ulgowe, dodatki gotówkowe dla palaczy retort i materiał na ubrania dla zatrudnionych przy brudnych robotach, pozostają nadal w mocy.

§ 3.

Stawki, ustalone w § 1, nie dotyczą pracowników ogrodów miejskich, którzy winni otrzymywać wynagrodzenie, ustalone w orzeczeniu Komisji Arbitrażowej dla przemysłu ogólnego, wydanym w dniu 7 kwietnia 1937 r.

§ 4.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 19 kwietnia do 31 grudnia 1937 r. z tym, że, o ile nie będzie wymówione na miesiąc przed 31 grudnia, obowiązywać będzie na następny okres roku kalendarzowego.

§ 5.

Stronom pozostawia się termin do dnia 22 kwietnia 1937 r. do oświadczenia się, czy orzeczenie rozjemcze przyjmują.

Toruń, dnia 17 kwietnia 1937 r.

Przewodniczący:

(—) *Inż. Z. Humięcki*

Ławnicy:

(—) *Marian Kubica* (—) *Jan Karolczak*

(—) *Artur Szulc*

(—) *Brunon Kirschnowski* (—) *Ignacy Baranowski*

(—) *Zygmunt Felczak.*

14.

OBWIESZCZENIE MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 10 czerwca 1937 r.

o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej na obszarze województwa pomorskiego z wyłączeniem m. Gdyni i na obszarze miast: Bydgoszcz i Inowrocław oraz powiatów: szubińskiego, wyrzyskiego, bydgoskiego i inowrocławskiego dla wszystkich zakładów pracy przemysłu ogólnego układowi zbiorowemu pracy z dnia 7 kwietnia 1937 r.

Ministerstwo Opieki Społecznej obwieszcza, że Okręgowy Związek Pracodawców Ziem Północno - Zachodnich w Bydgoszczy, Poznańsko-Pomorski Sekretariat Komisji Centralnej Związków Zawodowych w Polsce, Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe, Okrąg Pomorsko-Nadnotecki, Zjednoczenie Zawodowe Polskie, Oddział Metalowców, Sekretariat w Bydgoszczy i Związek Robotników i Rzemieślników Zjednoczenia Zawodowego Polskiego w Bydgoszczy wniosły do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) oraz rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) podanie o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów przemysłu ogólnego na obszarze województwa pomorskiego z wyłączeniem m. Gdyni i na obszarze miast: Bydgoszcz i Inowrocław oraz powiatów: szubińskiego, wyrzyskiego, bydgoskiego i inowrocławskiego układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Toruniu dnia 7 kwietnia 1937 r. w formie dobrowolnego orzeczenia arbitrażowego pomiędzy wyżej wymienionymi związkami pracodawców i pracowników.

Tekst układu zbiorowego pracy podany jest poniżej:

Sprzeciwy w sprawie nadania powyższemu układowi mocy powszechnie obowiązującej wnosić należy do Ministra Opieki Społecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy XI okręgu (Toruń, ul. Kochanowskiego 1) w ciągu dni 14. Termin 14 dniowy biegnie od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

Główny Inspektor Pracy
Dyrektor Departamentu
(—) *M. Klott*

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 10.VI. 1937 r

UKŁAD ZBIOROWY PRACY.

dla przemysłu ogólnego, zawarty w Toruniu w dniu 7 kwietnia 1937 r. w formie dobrowolnego orzeczenia arbitrażowego.

Zgodnie z zapisem na arbitraż, dokonanym w dniu 16 marca 1937 roku przez następujące organizacje:

Ze strony pracodawców:

Okręgowy Związek Pracodawców Ziem Północno-Zachodnich w Bydgoszczy,

Ze strony pracowników:

Poznańsko-Pomorski Sekretariat Komisji Centr. Związków Zaw. w Polsce, Związek Robotn. i Rzemieślników Zjednoczenia Zaw. Polskiego w Bydgoszczy, Zjednoczenie Zawodowe Polskie Oddział Metalowców, Sekretariat w Bydgoszczy, Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe Okrąg Pomorsko-Nadnotecki.

Komisja Arbitrażowa w składzie:

Superarbiter: — *inż. Zygmunt Humięcki* p. o. Okręgowego Inspektora Pracy XI okręgu,

Arbitrowie ze strony pracodawców: dyr. *Witold Wielogłowski,* dyr. *Józef Szteger* i syndyk *Kazimierz Bobowski,*

Arbitrowie ze strony pracowników: przew. *Tadeusz Matuszewski,* sekr. *Maciej Roszak* i sekr. *Franciszek Nowakowski,*

na posiedzeniu w dniu 7 kwietnia 1937 r. w lokalu Inspektoratu Pracy w Toruniu po wysłuchaniu oświadczeń stron oraz po zbadaniu całokształtu sprawy postanowiła:

§ 1.

W przemyśle ogólnym na terenie województwa pomorskiego, prócz miasta Gdyni, oraz na terenie okręgu nadnoteckiego (m. Bydgoszcz i powiaty: bydgoski, inowrocławski, szubiński i wyrzyski) ustala się następującą taryfę płac w groszach za godzinę:

Kategorie pracowników	I.	II.	III.	IV.
	Grudziądz Toruń Bydgoszcz Inowrocław Starogard Wejherowo	Tczew Brodnica Działdowo Pelplin Chełmno Chełmża Świecie Solec Kuj. Koronowo Fordon Nakło Chojnice Puck Kartuzy Nowe	Skórcz Kościerzyna Przechowo Czersk Lidzbark Tuchola Skarszewy Lubawa Nowe Miasto Sępólno Wyrzysk Szubin Kcynia Wąbrzeżno Więcbork	Jabłonowo Gródek Osie Pakość Barcin Mrocza Wapienno Piechocin oraz wszystkie inne ośrodki przemysłowe znajdujące się po wsiach
Rzemieślnik do 3 lat	64	60	57	54
„ po 3 lat.	73	69	66	63
„ „ 6 „	77	73	70	66
Robotnik przyuczony	58	55	53	50
„ od 16 do 18 lat	28	25	24	23
„ ponad 18 „ 20 „	41	39	37	36
„ „ 20 lat	55	52	50	47
Robotnica przyuczona	40	38	37	34
„ od 16 do 18 lat	25	24	23	22
„ ponad 18 „ 20 „	27	25	24	23
„ „ 20 lat	32	30	29	28
Woźnice otrzym. dodat. tygodn. . .	235 gr	220 gr	210 gr	200 gr

§ 2.

Przy pracy akordowej stawki jednostkowe winny być tak ustalone, aby większość robotników zatrudnionych przy wykonywaniu danej pracy zarabiała co najmniej 15% ponad wymienione w § 1 stawki taryfowe.

§ 2.

Orzeczenie niniejsze dotyczy z jednej strony pracodawców zrzeszonych w Okręgowym Związku Pracodawców Ziem Północno-Zachodnich w Bydgoszczy i z drugiej strony robotników będących członkami związków, należących do Poznańsko-Pomorskiego Sekretariatu Komisji Centralnej Związków Zawodowych w Polsce, Zjednoczenia Zawodowego Polskiego i Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego, jednych i drugich w zakładach pracy niezależnie od sposobu prowadzenia z wyjątkiem przemysłów: budowlanego, ceramicznego, tartacznego, cukrowniczego (cukrownie) i poligraficznego oraz fabryki wyrobów gumowych „Ardal" w Grudziądzu, jak również tych gałęzi przemysłu, dla których lokalne układy zbiorowe przewidują stawki wyższe.

§ 4.

Stawki wyższe, niż przewiduje niniejsze orzeczenie, stosowane w poszczególnych zakładach pracy, pozostają nadal w mocy.

§ 5.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 7 kwietnia 1937 r. do dnia 31 grudnia 1937 r. z tym, że niewypowiedzenie go przez jedną ze stron na miesiąc przed terminem wyekspirowania przedłuża ważność orzeczenia na rok następny.

W Toruniu, dnia 7 kwietnia 1937 r.

Przewodniczący:
(—) *inż. Zygmunt Humięcki*

Ławnicy: (—) *Witold Wielogłowski* (—) *Józef Szteer*
(—) *Tadeusz Matuszewski* (—) *Maciej Roszak*
(—) *Kazimierz Bobowski*
(—) *Franciszek Nowakowski*

15.

OBWIESZCZENIE MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 10 czerwca 1937 r.

o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej na obszarze powiatu obornickiego dla wszystkich cegielni układowi zbiorowemu pracy z dnia 26 kwietnia 1937 r.

Ministerstwo Opieki Społecznej obwieszcza, że Centralny Związek Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego,

Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Okrąg w Poznaniu, wniósł do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) oraz rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) podanie o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich cegielni na obszarze powiatu obornickiego układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Obornikach dnia 26 kwietnia 1937 r.

a) po stronie pracodawców przez Cegielnię Państwową Oborniki i Cegielnię „Słonawy — Józef Pogoda i Syn",

b) po stronie pracowniczej przez Centralny Związek Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Okrąg w Poznaniu.

Tekst układu zbiorowego pracy podany jest poniżej.

Sprzeciwy w sprawie nadania powyższemu układowi mocy powszechnie obowiązującej wnosić należy do Ministra Opieki Społecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy X Okręgu (Poznań, ul. Dąbrowskiego 35/37) w ciągu dni 14-tu. Termin 14-dniowy biegnie od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

Główny Inspektor Pracy
Dyrektor Departamentu
(—) *M. Klott*

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 10.VI. 1937 r.

UKŁAD ZBIOROWY PRACY.

Pomiędzy cegielniami:

1) Cegielnia Państwowa Oborniki,
2) Cegielnia „Słonawy — Józef Pogoda i Syn,
powiatu obornickiego — z jednej strony

a robotnikami tychże cegielni, zastąpionymi przez Centralny Związek Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Okrąg w Poznaniu—z drugiej strony,

na posiedzeniu, odbytym w dniu 26 kwietnia 1937 r. w lokalu Zarządu Miejskiego w Obornikach pod przewodnictwem Józefa Rojszyka, p. o. podinspektora pracy, zawarto następują-

cy układ zbiorowy pracy, normujący warunki pracy i płacy w wyżej wymienionych cegielniach.

§ 1.

Od dnia 1 maja 1937 r. obowiązują w wymienionych wyżej cegielniach następujące stawki płac godzinnych:

1)	dla palaczy przy kotłach	0.40 zł
2)	dla palaczy przy piecu	0.38 „
3)	w szachcie przy nakładaniu gliny . .	0.36 „
4)	na garnku (w walcach)	0.36 „
5)	wywożenie z pieca	0.38 „
6)	nawożenie do pieca	0.35 „
7)	przy ustawianiu	0.36 „
8)	przy prasie cegły, sufitówki i pustaków .	0.32 „
9)	przy prasie dachówek i drenów . .	0.27 „
10)	przy wózkach od prasy i pieca . . .	0.25 „
11)	przy wózkach od prasy i pieca młodociani do lat 18-tu	0.22 „
12)	gamowaniu (stapeln)	0.24 „
13)	w rusztunkach	0.24 „
14)	robotnicy ponad 21 lat, zatrudnieni przy różnych pracach	0.36 „

Palaczom przy kotłach oblicza się 9½ godzin.

Nawożenie w cegielni F. Józef Pogoda i Syn ustala się 0.33 zł na godzinę.

§ 2.

Płace godzinne, wymienione w § 1, są dla odnośnych kategoryj pracowników płacami podstawowymi i mogą być podwyższone poszczególnym pracownikom w zależności od ich zdolności i okresu czasu przepracowanego w danym zakładzie pracy.

Płace, stosowane w wyżej wymienionych cegielniach, o ile są wyższe, nie mogą być obniżone do poziomu płac, ustalonych w niniejszym układzie.

Umowy indywidualne mniej korzystne od układu niniejszego są nieważne.

§ 3.

Wypłata zarobków odbywa się co tydzień.

§ 4.

Układ niniejszy obowiązuje od dnia 1 maja 1937 r. do dnia 31 marca 1938 r. z tym, że, o ile nie zostanie wypowiedziany przez któregokolwiek z uczestników układu na jeden miesiąc przed jego terminem, tj. najpóźniej dnia 28 lutego 1938 r., układ przedłuża się automatycznie z roku na rok przy zachowaniu wyżej wymienionego jednomiesięcznego okresu wypowiedzenia.

Oborniki, dnia 26 kwietnia 1937 r.

Pracodawcy:

Zarząd Przymusowy
Cegielni Państwowej
w Obornikach
(—) *M. Turski*

Cegielnia Słonawy
Józef Pogoda i Syn
(—) *Marcin Pogoda*

Pracownicy:

(—) *Fr. Kowalewski*
(—) *Ignasiak*
(—) *Cz. Lewandowski*

Przewodniczący:
(—) *J. Rojszyk*
p. o. podinspektor pracy

16.

OBWIESZCZENIE MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 10 czerwca 1937 r.

o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej na obszarze województwa poznańskiego dla wszystkich przedsiębiorstw komunikacji autobusowej układowi zbiorowemu pracy z dnia 30 kwietnia 1937 r.

Ministerstwo Opieki Społecznej obwieszcza, że Związek Pracowników Miejskich i Zakładów Użyteczności Publicznej Zjednoczenia Zawodowego Polskiego, Okrąg Poznań, wniósł do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P.

Nr 31, poz. 242) oraz rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) podanie o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw komunikacji autobusowej na obszarze województwa poznańskiego układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Poznaniu dnia 30 kwietnia 1937 r.

a) po stronie pracodawców przez Wielkopolski Związek Przedsiębiorstw Samochodowych, Towarzystwo zarejestrowane w Poznaniu, i Wielkopolską Spółkę Komunikacyjną, Sp. z o. o. w Poznaniu,

b) po stronie pracowniczej przez Związek Pracowników Miejskich i Zakładów Użyteczności Publicznej Zjednoczenia Zawodowego Polskiego.

Tekst układu zbiorowego pracy podany jest poniżej.

Sprzeciwy w sprawie nadania powyższemu układowi mocy powszechnie obowiązującej wnosić należy do Ministra Opieki Społecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy X okręgu w Poznaniu (ul. Dąbrowskiego 35/37) w ciągu dni 14-tu. Termin 14-dniowy biegnie od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

Główny Inspektor Pracy
Dyrektor Departamentu
(—) *M. Klott*

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 10.VI. 1937 r.

UKŁAD ZBIOROWY PRACY.

Pomiędzy Wielkopolskim Związkiem Przedsiębiorstw Samochodowych, T. z. w Poznaniu, i Wielkopolską Spółkę Komunikacyjną Sp. z o. o. — z jednej strony, a Związkiem Pracowników Miejskich i Zakładów Użyteczności Publicznej Zjednoczenia Zawodowego Polskiego — z drugiej strony,

na posiedzeniu, odbytym w dniu 30 kwietnia 1937 r. w lokalu Inspektoratu Pracy w Poznaniu pod przewodnictwem Józefa Rojszyka, p. o. podinspektora pracy, zawarto następujący układ zbiorowy pracy.

§ 1.

Układ niniejszy obejmuje teren województwa poznańskiego i dotyczy z jednej strony właścicieli przedsiębiorstw komunikacji autobusowej, mających swą siedzibę na terenie tegoż

województwa, z drugiej zaś strony — pracowników, zatrudnionych w wymienionych przedsiębiorstwach.

§ 2.

Przyjmowanie i zwalnianie pracowników odbywa się w sposób, przewidziany w odpowiednich ustawach i rozporządzeniach.

Czas pracy reguluje ustawa o czasie pracy z dnia 18 grudnia 1919 r. (Dz. U. R. P. z r. 1933 Nr 94, poz. 734) i rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 13 grudnia 1933 r. w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu w sprawie czasu pracy osób zatrudnionych w przemyśle przewozowym (Dz. U. R. P. Nr 103, poz. 805), które muszą być bezwzględnie przestrzegane przez wszystkich właścicieli przedsiębiorstw.

§ 3.

Od dnia 2 maja 1937 r. pracownicy, wymienieni w § 1, otrzymują następujące wynagrodzenie:

Służba ruchu:

1) kierowca	I	kategorii	.....	51 zł	tygodniowo
2) "	II	"	......	42 "	"
3) "	III	"	....	34 "	"
4) konduktor	I	"	....	35 "	"
5) "	II	"	....	30 "	"

Za kierowcę I kategorii uważa się kierowcę z prawem jazdy na samochodach oddanych do użytku publicznego, mającego list czeladniczy mechanika oraz co najmniej czteroletnią praktykę warsztatową i dwuletnią w jeździe na autobusach.

Za kierowcę II kategorii uważa się kierowcę z prawem jazdy na samochodach oddanych do użytku publicznego, mającego trzyletnią praktykę zawodową, w tym co najmniej dwuletnią w jeździe na autobusach.

Za kierowcę III kategorii uważa się kierowcę z prawem jazdy na samochodach oddanych do użytku publicznego o praktyce w jeździe poniżej dwóch lat.

Za konduktora I kategorii uważa się konduktora z co najmniej trzyletnią praktyką.

Za konduktora II kategorii uważa się konduktora z praktyką do trzech lat.

Służba warsztatowa.

1) rzemieślnik ponad 4 lata po wyuczeniu	1.00 zł	na godzinę
2) rzemieślnik od 2 do 4 lat po wyuczeniu	0.80 "	" "
3) rzemieślnik do 2 lat po wyuczeniu . .	0.65 "	" "

Powyższe płace obowiązują przedsiębiorstwa, mające swą siedzibę w Poznaniu. Dla przedsiębiorstw, mających swą siedzibę w Bydgoszczy, płace są niższe o 5%, w pozostałych miejscowościach województwa poznańskiego niższe o 10%.

§ 4.

O ile pracownik zmuszony jest nocować poza miejscem swego stałego przydziału, pracodawcy winni dostarczyć mu wolnego mieszkania.

§ 5.

Kierowcy i konduktorzy otrzymują jeden raz w roku jako ryczałt na ubranie 20 zł.

§ 6.

Narzędzi do pracy dostarcza pracodawca i za normalne ich zużycie nie ma prawa dokonywać potrąceń.

§ 7.

Za uszkodzenia, które powstały nie z winy pracownika, pracodawca nie ma prawa dokonywać żadnych potrąceń tytułem odszkodowania.

§ 8.

Pracownikowi nie wolno w czasie służby pełnić żadnych czynności lub usług, nie mających związku z jego obowiązkami służbowymi.

§ 9.

Warunki umowy indywidualnej o pracę mniej korzystne dla pracowników, niż przewiduje układ niniejszy, są nieważne i ulegają zastąpieniu z mocy prawa przez odnośne postanowienia układu. Dotychczasowe warunki umów indywidualnych korzystniejsze, niż warunki niniejszego układu, pozostają w mocy.

§ 10.

Układ niniejszy obowiązuje od dnia 2 maja 1937 r. do dnia 31 lipca 1938 r.

O ile na trzy miesiące przed upływem tego terminu, tj. najpóźniej dnia 30 kwietnia 1938 r. nie nastąpi pisemne wypowiedzenie układu, układ automatycznie przedłuża się na lata następne z prawem trzymiesięcznego wypowiedzenia go we wskazanym wyżej terminie, tj. najpóźniej 30 kwietnia każdego roku.

Poznań, dnia 30 kwietnia 1937 r.

Pracodawcy:

Wielkopolski Związk Przedsiębiorstw Samochodowych T. z. w Poznaniu.

(—) *Józef Szczepański*
(—) *M. Przybyłak*
(—) *St. Płuciennik*
(—) *A. Stawniak*
(—) *Bednorz*
(—) *Szypuła*

Wielkopolska Spółka Komunikacyjna Sp. z o. odp.

(—) *M. Tomaszewski*

Pracownicy:

Związek Pracowników Miejskich i Zakładów Użyteczności Publicznej Zjednoczenia Zawodowego Polskiego:

(—) *Mikołaj Nader*
(—) *T. Antoszczak*
(—) *Krupecki Czesław*
(—) *Macioszek Ludwik*

(—) M. Wachowiak
(—) Roman Bergmiller
(—) Dąbrowski Stanisław

P r z e w o d n i c z ą c y:

(—) J. Rojszyk
p. o. podinsp. pracy

TŁOCZONO Z POLECENIA MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

ZAMÓWIENIA I WPŁATY NALEŻY KIEROWAĆ POD ADRESEM MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ, WARSZAWA UL. DŁUGA 38/40.

Drukarnia Państwowa Nr 916 2. 14.VI.1937. 1000.

Prenumerata roczna 20 zł. **Cena numeru 50 gr.**